

УДК 159.9

Хрустальова М.С.¹

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

МОТИВАЦІЙНО-ПОВЕДІНКОВИЙ КОМПОНЕНТ СТАВЛЕННЯ ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Для з'ясування змісту мотиваційно-поведінкового компоненту ставлення до психологічної допомоги було застосовано спрямований асоціативний експеримент у формі незавершеного речення «Людина схожа на вас, звернеться до психолога якщо...».

Вибірка дослідження: 117 мешканців міста Запоріжжя від 17 до 75 років років, з них 71 жінка та 46 чоловіків, вибірка складалась методом «снігового кому» серед знайомих студентів денної та заочної форм навчання спеціальності психологія ЗНТУ, 2019 рік.

Мотиваційно-поведінковий компонент пов'язаний з особистісним смыслом. СENS в свою чергу визначається через включеність об'єкта відносин, звернення за психологічною допомогою, в більш широкий контекст

взаємодії людини зі світом (тобто відносин). Отже, нам важливо зрозуміти в якого роду (структури) вписується звернення до психолога. Індикатором приналежності об'єкта тим чи іншим смисловим структурам є зміст висловлювань піддослідних. Так, нами було виділено 4 категорії, групи контекстів, смислових утворень в які включається «звернення за психологічною допомогою».

До категорії «стан» було включено відповіді, в яких звернення до психолога мотивується значним погіршенням емоційного стану, наприклад, «зовсім буде погано», «в житті будуть сполошні розчарування». До категорії стан увійшло 34% відповідей. До категорії «самооцінка» (24%) було включено відповіді, які містили твердження що людина заплуталася у власному житті, наприклад, «остаточно заплутається в собі», «сам не зможе вирішити проблему». До категорії ситуація (24%) було включено мотивування, що описують ситуацію важку, проблемну ситуацію, наприклад, «буде важка ситуація», «будуть проблеми», «змусить життєва ситуація», «буде криза в житті». До категорії «зв'язки» (18%), увійшли відповіді такого характеру: «він буде відкинутий», «він залишиться один», «від нього відвернуться близькі».

Отже, виділення мотиваційно-поведінкового (вольового) компонента дозволяє зрозуміти, як об'єкт (предмет) включається в відношення як мета (спрямованість руху суб'єкта), як значимість, як активує, енергізуючим момент відносини, що зумовлює активні дії індивіда. Крім того, зрозуміти ставлення як випереджаюче відображення дійсності, що вносить в неї нову реальність (мета), що перетворює її, а не тільки як рефлекторне реагування і пристосування до дійсності. У суб'єктивному представленні індивіда значимість виступає як сенс, як цінність. Формування цього компонента (якщо інтерпретувати В. Н. Мясищеву) - це розгортається в часі процес, що включає вибір вектора руху, формування випереджаючої дійсності мети, програм, способів досягнення мети, захист можливого маршруту руху від перешкод.

Включення окремого відносини в структуру особистості відбувається через вхід, який називається «особистісний сенс».